UGM
MÜŞTERİ HAKLARINI
KORUMA KURULU
mhkk@ugm.com.tr

ÜNSPED GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ
UGM Kuruludur

01.03.2018

Sayın Müşterilerimiz ve STK Temsilcileri,

Bu hafta bazı meslek birlikteliklerinin asli görev olarak nasıl rekabet engelleyici, kısıtlayıcı teşebbüs birliği olabilmeye dönüşebileceğini anlatacağız.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun;

“Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu kanun kapsamına girer.”

Sivil toplum örgütleri ve mesleki birlikler, rekabetin gelişmesi, teknoloji kullanımının teşviki, sektörün daha ileri giderek rekabet ile tüketicilerin daha üstün hizmet almasının sağlanması, devletçe düzenlenmiş kuralların üyelere ulaşmasının sağlanması, ortak fuarlara katılım, sektör içi rekabetin teşvik edilerek maliyetlerin ve satış fiyatlarının makul hallerde ve rekabetçi olmasının sağlanması, tüketene dürüst, güvenilir ve hizmet veren firmalara rahat ulaşım sağlama gibi bir çok faydaları olan organizasyonları ifade eder.

Tabii ki, bu birliktelikler çok ince bir çizgi ile rekabeti teşvik eden veya rekabeti engelleyen birliktelikler halinde hareket edebilir.

Rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki "karar" ların gizli odağı olan bazı teşebbüs birliklerinin yapısı, yasak faaliyetler içerisindeki rolü, söz konusu yasak faaliyetlere ilişkin hukuki sorumlulukları, üzerinde durulması gereken önemli sorunlar içermektedir. İşletmelerin yasak faaliyetleri, organize olmuş bir birlik (teşebbüs birliği) vasıtasıyla yürütmeleri, ulaşılmak istenen sonuç bakımından, daha elverişli ve etkili bir yoldur. Dolayısıyla Rekabet Hukuku uygulaması içerisinde teşebbüs birliklerinin yeri ve önemi göz ardı edilmemelidir.

Biz bu hafta ismini vermek istemediğimiz ama bizi ihraç etmek ile tehdit eden bir birliktelikten bahsedeceğiz. Onlar gibi olmazsanız sektörde yaşamanızın kısıtlanacağı tehditlerini belirteceğiz. Hatta sektörlerindeki birliktelik uygunsuz davranışların korunması, fahiş ve olmayan hizmetlerin var olduğunu sektörce onaylamak, sektöre yeni girecek bir firmanın yanlışlıkla “bunlar yoktur, ben bu ücretleri alamam” demesini engellemek, devletin ilgili organlarının yasakladığı veya olmamasını yazdığı ücretleri tüm sektör firmaları olarak kabul etmemek, uygulamamak üzere ortak teşebbüs birlikteliği için kurulmuş bile olabilirler. Bazıları da statükoyu korumak, bilinmezler olması, sektörde gelişimi ve yenilikleri engellemek, tüketicilerin avantaj alabilecekleri konuları yaptırtmamak, tüketici haber alma özgürlüğünü engellemek, sektörün daha rekabetçi olmasını engellemek üzere hareket birliği haline gelebilirler. Bu mesleki birliklere, resmi organlarımız tarafından yaşamaları, kanunlara uygun hareket etmeleri, asli görevleri olan meslek içi rekabet ortamını geliştirmek için hareket etmeleri beklentisi ile hem para alabilecekleri hem de üye kazanmaları için bazı yetkiler verilmiştir. Ama bu bazı birliktelikler bunu da üyelerine rekabetin engellenmesi için koz olarak kullanmaktadırlar.

Enteresandır, bu mesleklerin icra olarak bağlı oldukları Bakanlıklar yönetmelik veya yazılar ile "şu konuda ücret yoktur, alınamaz" yazmış, birçok üye bunu uygulamamış, bakılmış olmuyor iyi niyetle üzerine gidilmemiş. Bir Bakanlığımız direk Bakan imzası ile "en çok şu alınabilir" yazmış, meslek ortak hareket ile yine uygulamamış. Sonunda Sn. Bakanlar "bu ücret yoktur" demiş. Birçok üye, Bakanların sözünü dikkate bile almamışlar, bağlı oldukları çatı örgüt rapor yapmış "fahiş ücretler ile iş yapılıyor" demiş. Bu birliktelikler çatı örgütlerini "yanlış rapor yayınlıyor" diye itham etmişlerdir. Türkiye İhracatçılar Meclisi, İstanbul Ticaret Odası gibi saygın sivil toplum örgütleri "ödemeyin, itiraz edin" diye yazı yazmış, ilgi bile duymamışlar. Bir üyeleri "bu ücretler haksızdır, fahiştir" deyip müşterilerinin hakkını korumak, rekabeti teşvik etmek, rekabet engelleyici faaliyet içinde olmadığını ve aksini iddia ederek yazı yayınladığında, onu birliklerinden ihraç etmekle tehdit etmişlerdir.

Aslında bu tip küçük boyutta mesleki birliklerin Yönetim Kurullarında dışarıdan atanacak bir rekabet hukuku avukatı mecbur tutulmalıdır.

Güçlü olduğu için haklı değil, haklı olduğu için güçlü olunan bir yaşam dileğiyle!

Saygılarımızla,